

PREŠOV
ČÍTA
RÁD

Zborník scenárov

z 2. ročníka súťažnej prehliadky
knížničných podujatí pre deti

Prešov, 22. - 23. septembra 2008

Obsah

Veselé potulky po Slovensku	2
<i>Beáta Kalatovičová, Spišská knižnica, Spišská Nová Ves...</i>	
Čomu sa tešia deti? Že šarkan k nebu letí	4
<i>Renáta Hlivková, Anna Brnoliaková, Knižnica pre mládež mesta Košice</i>	
Deti na ceste POZOR!	6
<i>Mgr. Eva Priadková, Novohradská knižnica v Lučenci</i>	
Knižnica vás víta	7
<i>Veronika Chorvatovičová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave</i>	
Chrudimská loutka	11
<i>(vybrané workshopy z podujatia v Chrudimi)</i> <i>Gabriela Futová, Knižnica P.O.Hviezdoslava, Prešov</i> <i>Iveta Novotná, Městská knihovna Chrudim, ČR</i>	
Jak se budí čtenáři	13
<i>(aktivity vhodné na popoludnie pre školou unavené deti)</i> <i>Iveta Novotná, Městská knihovna Chrudim, ČR</i>	
O jablíčku, priateľstve a jeseni	16
<i>Andrea Maďarová, Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou</i>	
Obrázky z prírody - deti v zelenom (zážitkové čítanie)	17
<i>Alena Javorková, Oravská knižnica A.Habovštiaka v Dolnom Kubíne</i>	
Prvácka pasovačka	19
<i>Viera Luptáková, Bibiána Stanková, Katarína Kissová, Mestská knižnica Banská Štiavnica</i>	
O láske ku klamstvu a iné láskavé rozprávky (zážitkové čítanie)	23
<i>Mgr. Elena Rusiňáková, Knižnica P.O.Hviezdoslava, Prešov</i>	
Rozprávková záhradka Márie Rázusovej Martákovcej	25
<i>Ľudmila Hropková, Tatiana Závacká, Podtatranská knižnica v Poprade</i>	

Úvod

1. ročník súťažnej prehliadky knižničných podujatí pre deti ukázal, aké je pre nás, detských knihovníkov, dôležité stretávať sa a vymieňať si skúsenosti. Keďže zdieľanie nápadov na základe teoretických seminárov nespĺňa vždy svoj účel, keďže, ako sa vraví, papier znesie všetko a aj nie veľmi vydarené podujatie sa dá odprezentovať ako vynikajúci nápad, práve súťažná prehliadka poskytuje priestor na praktické ukážky skutočnej práce s deťmi.

2. ročník potvrdil potrebu takejto formy vzdelávania detských knihovníkov. Podujatia, s ktorými naše kolegyne súťažili, presne ukázali, ako sa aktivity s deťmi majú, či nemajú robiť. Čo je však najdôležitejšie je to, že záverečná diskusia s porotkyňami presne pomenovala problémové okamihy a tým poskytla všetkým zúčastneným šancu vylepšiť svoje spôsoby práce.

Detské knihovníčky sa však rady učia. A keďže sa nie všetky mohli prehliadky zúčastniť osobne, do sveta vypúšťame tento zborník scenárov. Veríme, že svojim obsahom pomôže naštartovať inšpirácie a nápady aj tam, kde sa rodia ťažšie. A tých, ktorí by sa oboch ročníkov prehliadky chceli zúčastniť dodatočne, pozývame do Detských knižníc na www.infolib.sk.

Všetkým súťažiacim kolegynkám patrí veľká vďaka za to, že našli odvahu verejne poddaliť svoje know-how. Snáď sa takto inšpiratívne stretneme aj na budúci rok.

Gabriela Futová

Veselé potulky po Slovensku

Beáta Kalatovičová, Spišská knižnica Spišská Nová Ves

Ja som kocúr túlavý na celý svet zvedavý. Ležanie ma nebaví, lákajú ma diaľavy. Obujem si čižmy a prejdem kus veličinný. Slovensko je čarokrásne, prejdem ho kým slnko zhasne..“

Milá pani učiteľka, milí žiaci,

Pozývam Vás na veselé putovanie po Slovensku s malým prekvapením v závere. Skôr, ako sa vydáme na cestu, dovoľte mi odovzdať vám všetkým srdečný pozdrav z mesta, z ktorého prichádzam. Tým mestom je Spišská Nová Ves. Čím sa môže pochváliť? Mesto má najvyššiu kostolnú vežu, vysokú 87 m. Môžete sa prejsť po najdlhšom vretenovitom námestí. Je bránou do Slovenského raja. Mesto si v tomto roku pripomína 740. výročie prvej písomnej zmienky.

Nič nám nebráni, aby sme začali naše putovanie. Kde začneme? No predsa v Prešove. Už dlhšie som nebol vo vašom meste. Obraciam sa na vás, deti. Čo by som si mal pozrieť, prípadne, kde by ste ma zaviedli?

Divadlo J. Záborského, Prešovská univerzita, kostol sv. Mikuláša, Neptúnová fontána)

Vaše mesto s ďalšími slovenskými mestami kandidovalo na európske mesto kultúry. Ktoré mesto vyhralo? Európskym mestom kultúry na rok 2013 sa stali KOŠICE len o 1 bod pred Prešovom. *Košice (Dóm sv. Alžbety, má jedno z najkrajších obnovených historických centier.)*

Naberieme západný smer a na chvíľku sa zastavíme v najmenších veľhorách sveta vo VYSOKÝCH TATRÁCH. (*Štrbské Pleso, Tatranská Lomnica, Smokovce. Najvyšší vrch Gerlach 2655 m, najvyššie položené pracovisko LOMNICKÝ ŠTÍT (meteorologická stanica s observatóriom)*) **Slovensko moje str. 32 - 33**

Prejdeme do stredu Slovenska.

MARTIN - Turčiansky sv. Martin Matica slovenská, Národný cintorín, na ktorom sú pochované významné osobnosti nášho národa.

ŽILINA - mesto dopravy

BANSKÁ BYSTRICA - srdce Slovenského národného povstania

BANSKÁ ŠTIAVNICA - starobylé banské mesto zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva.

Západné Slovensko :

TRENCÍN- upozorňuje na seba majestátnym hradom

NITRA - najstaršie mesto je spojené s históriou Veľkej Moravy

TRNAVA - patrí mu označenie slovenský Rím.

Podte deti štebotavé, pozrieme sa čo je práve nové v našej Bratislave. Čo sa Vám

vybaví, keď sa povie Bratislava?“ (*Hrad, ktorého kontúry pripomínajú obrátený stôl, Dóm sv. Martina, Primaciálny palác, Grasalkovičov palác, Michalská brána*)

Dejiny mesta hovoria, že bolo starým kultúrnym centrom veľkého významu. Bolo to veľké mesto už vtedy, keď mnohé dnes vychytené mestá Európy boli len dedinky. A čo súčasná Bratislava? (*Najmladšie hlavné mesto. sídli tu vláda SR, parlament (150 poslancov), prezident SR (Grasalkovičov palác), pôsobia tu dôležité kultúrne a vedecké inštitúcie.*)

Dominanty: *nová budova divadla, most Apollo, najvyššia administratívna budova Národnej banky Slovenska*).

Má prívlastok mesto fontán. **Chcete vidieť zlatú Bratislavu str. 23 - 29**

Ako sa volá rieka pretekajúca cez Bratislavu? DUNAJ. Preteká po južnej hranici štátu po Štúrovo. Je druhou najväčšou riekou Európy. „ Aké vodné dielo bolo vybudované na Dunaji? GABČÍKOVO, ktoré nemá v Európe páru.

Vymenujte niektoré rieky Slovenska.

(Hron, Ipeľ, Hornád, Poprad, Laborec, Váh, Torysa, Hnilec.)

Úloha : priradiť mestám rieky nimi pretekajúce .

Naši predkovia sa usadili v krajine nadmieru krásnej a vľúdnej, kde bolo dosť dreva, kovov, hliny. Ak chceli žiť a prežiť, všetko potrebné si museli vyrobiť. Od kuchynského náradia po pluhy. Z každého materiálu, ktorého sa dotkli vytvorili diela vysokej úžitkovej a umeleckej hodnoty.

„Akým remeslám sa venovali naši predkovia?“ **Slovensko moje str. 37 - 38**

Biele remeslo: plátenici, mlynári

Čierne remeslo: kováči, baníci, kominári, uhliari zachránili život Belovi IV.

Mokrú remeslo: rybári, pltníci

Drotári, sokoliari, studniari: (najstaršia studňa bola vykopaná pri Gánovciach pred 3500 rokmi a bola hlboká 9 m. V jej blízkosti sa našiel najstarší nález pravekého človeka)

Niektoré remeslá sa dostali do názvov obcí. (*Napr.: hrnčiarstvo - Hrnčiarovce, výroba smoly - Smolník*)

„ V názvoch obcí a miest sú krstné mená:“ (*Lubica, Martin, Liptovský Mikuláš, Leopoldov*)

„ Obce a mestá pomenované podľa stromov:“ (*Jelšava, Lipany, Brezno, Topoľčany*)

„Zvieratá v názvoch miest a obcí:“ (*Levoča, Levice, Králiky, Turany*)

Básnička z knihy Veselé potulky po Slovensku od Š. Moravčika str. 244

Naša vlasť má výnimočnú polohu. Leží v srdci Európy a na našom území, presnejšie pri Kremnických Baniach, sa nachádza stred Európy. SR má susedov. Ktoré štáty s nami susedia? *Maďarsko, Ukrajina, Poľsko, Česká republika, Rakúsko.*

Dôležitým medznikom v živote občanov SR sa stal 1. máj 2004, kedy sme vstúpili do EÚ. Ja vás pozývam pozrieť sa do krajín našich susedov a ich hlavných miest.

Poľsko – Waršava, Česká republika - Praha, Rakúsko - Viedeň, Maďarsko - Budapešť. Ukrajina nie je členom EU.

Vďaka mojim sedemmilovým čizmám sa teraz prenesieme do Belgicka. Prečo práve tam, keď to nie je náš bezprostredný sused? Lebo v jeho hlavnom meste Bruseli sídli Európska komisia, ktorá predstavuje najvyššiu inštitúciu Európskej únie.

“Na svojich potulkách, ja kocúr túlavý, potrebujem niečo pod zub a tiež miesto, kde zložím

svoje ubolené labky. Potrebujem peniaze. Na potulkách Slovenskom mi stačia slovenské peniaze bankovky a mince. 1.1.2009 sa to zmení.“

Slovenské koruny nahradia eurá. Určite registrujete intenzívnu prípravu na túto zmenu meny.

Aj keď z nás budú euroobčania, vždy zostaneme Slovákmi a budeme na to hrdí.

Báseň z knihy Slovensko moje - časť úvodnej básne.

„Ja kocúr túlavý vám želám, aby ste Slovensko spoznávali nielen prostredníctvom učebníc, ale aj kníh z knižnice. Či to budú príbehy, ktoré vás zavedú na rôzne miesta Slovenska, alebo náučná literatúra prinášajúca informácie o tom ktorom meste. Nech spoznávanie našej vlasti bude pre vás veselým putovaním po Slovensku.“

Použitá literatúra:

Slovensko moje, Naša vlasť, Veselé putovanie po Slovensku, Chcete vidieť zlatú Bratislavu?, Obrazový atlas Slovenska

Čomu sa tešia deti? Že šarkan k nebu letí

Renáta Hlivková, Anna Brnoliaková, Knižnica pre mládež mesta Košíc

1. miesto v prehliadke

Vek: Mladší školský vek (2.-3.roč.)

Knihy: Poslušné písmenká

Daj ma, mamička do školy

Pavlovič: Prózy kozy Rózy.....

Budeme si čítať

Karpinský: Rozprávky z múzea záhad a tajomstiev

Deťom o olympiáde

Z dielne malých majstrov 2

Pomôcky: 1 veľký papierový šarkan (na chvoste má mašle s číslami 1 až 4), 30 ks malých papierových šarkanov, 4 ks papierových šarkanov+4 farbičky s motúzikmi rovnakej dĺžky, asi 40 ks vystrihnutých papierových čižmičiek s dierkou, 4 motúziky s papierovou myškou, 4 balóniky, termoska

Úvod: Rozprávanie o jeseni, o lete. V znamení čoho sa nieslo leto 2008? (Olympiáda).

- čo je olympiáda, symboly (5 olympijských kruhov, olympijský oheň), heslo: rýchlejšie, vyššie, silnejšie, disciplíny...

Ukázať deťom knihu - **Deťom o olympiáde**

Prejsť na rozprávanie o knižnici. Čomu sa tešia tety knihovníčky, čomu sa tešia deti? (spoločne to musia vypátrať)

Navrhnuť deťom Jesennú knižničnú olympiádu

- symbol (veľký šarkan)

- heslo: veselšie, zábavnejšie, hravejšie, - disciplíny (pomôžu nám krásne knižky)

Deti musia, podobne ako športovci, zložiť sľub :

Ja čitateľ veľký, čítam, kým skočím do postieľky.

Knihy ja rád mám, veľký pozor na ne dám !

Keď budem v knižnici, nerozhádzem ich na polici !

Budem ich veľký priateľ, to sľubujem ja - váš čitateľ !

1. RÝMOVAČKY

Jedno z detí ide z chvosta veľkého šarkana sňať mašličku s č.1, kde je ukrytá prvá disciplína

Kniha: **Daj ma, mamička , do školy (str.17)** - deti sa snažia doplniť krstné mená, aby sa

rýmovali. *Pochváliť- aktívnych odmeniť malými papierovými šarkanmi.*

2. ROZPRÁVKA

Rozprávanie o knižnici, o knihách, o rozprávkach.

Kniha: **J.Pavlovič, Prózy kozy Rózy, alebo....(str.34) Jeseň** - hlasné čítanie Akú rozprávku im pripomenula táto rozprávka (O repe)

Úloha: navliekanie papierových čižmičiek na motúzik s myškou. *Vyhodnotiť- odmeniť šarkanmi.*

3. BÁSNIČKA

Kniha: **Budeme si čítať (str.24) Jesenný šarkan** - Text básničky je prepísaný po riadkoch na 9-tich očíslovaných papieroch. Deti si vyberú po jednom papieri a čítajú podľa poradia báseň. Musia byť pozorné, aby báseň čítali správne. Môžeme im dať prečítať báseň najprv len tak, ako stoja zaradom. Opýtať sa ich, či sa im takáto skomolená básnička páčila.

Nasleduje rozprávanie o šarkanovi, prečo napr. neuletí...

Úloha: navíjanie šarkana na farbičku. *Vyhodnotiť- odmeniť šarkanmi.*

4. ZÁHADA

Kniha: **P.Karpinský, Rozprávky z múzea záhad a tajomstiev (str.35) Záhada dračieho dychu**

Ukázať deťom termosku! Hádajú, čo v nej je.

Rozprávanie o Radoslavovi Šalamúnovi, o jeho múzeu.

Nasleduje ukážka - hlasné čítanie.

Úloha: pomocou balónikov odfúknuť malých papierových šarkanov, čo najrýchlejšie po stanovenú hranicu. *Vyhodnotiť- odmeniť šarkanmi.*

ZÁVER

Čo som to chcela? Ja som už ako tá sklerotická bosorka (čo všetko zabúda) z knihy P.Karpinského. Čo som to... No jasné!

Už viete čomu sa tešia deti? Každé dieťa musí mať malého papierového šarkana, preto dáme deťom doplňujúce otázky:

1. Pomohla myška púšťať dedkovi, babke.....šarkana?
2. Kto vie bežať friško?
3. Pracoval Roman Šimon v múzeu záhad a tajomstiev?
4. Čo nesie na chvoste jesenný šarkan?

Potom deti musia pozrieť na zadnú stranu svojich šarkanov. Na 5-tich sú totiž slová keď, šarkan, k, nebu, letí. Na otázku Čomu sa tešia deti? musia poskladať zo slov odpoveď tak, aby sa rýmovala: **Keď šarkan k nebu letí.**

DOBOJOVANÉ, VYPÁTRANÉ, ODMENENÉ

*každú jednu knihu predstavíme deťom

* vysvetlíme, že hlasné čítanie je veľmi potrebné

*aj jednotlivé hry, ktoré boli súčasťou podujatia sú veľmi prospešné či už na jemnú motoriku, nervové impulzy, ale aj na hru ako takú

*deti chválime, nerozlišujeme výkony v čítaní ani v šikovnosti

Deti, na ceste POZOR!

Mgr. Eva Priadková, Novohradská knižnica v Lučenci

Účastníci: žiaci 4. ročníka ZŠ

Milí štvrtáci,

môj príspevok do prehliadky podujatí pre deti bude možno trochu znepokojujúcejší z hľadiska toho, že pri nedodržaní určitých pravidiel ide o život. A kde ide o život, tam končí každá sranda, ako sa hovorí. Veď už názov môjho príspevku „Deti, na ceste POZOR“, hovorí azda jasnou rečou.

Mám pocit, akoby od čias môjho detstva a to vám poviem, že to už bolo fakt veľmi dávno, sa dôraz na správanie sa detí na cestách dáva čoraz menej. Následky tejto situácie sú však alarmujúce. Za čias môjho detstva sme chodievali na detské ihrisko, kde sme sa pravidlá cestnej premávky či správania sa na ceste učili akosi automaticky a hravo.

Deti, boli ste už niekedy na detskom dopravnom ihrisku? (odpovede detí)

Na našich cestách bohužiaľ vidíme agresivitu mnohých vodičov, neohľadupnosť, nepredvídavosť, ale musím povedať aj hrubé chyby chodcov tak detí ako aj dospelých, ktorí napríklad cez vozovku neprechádzajú v skupinkách, ale sa mnohokrát doslova vrhajú vodičom pod kolesá. Následkom všetkých týchto nedostatkov sú tragické nehody. Sú to veľmi smutné záležitosti, o ktorých by vedeli hovoriť mnohé rodiny postihnuté takouto tragédiou, keď im pod kolesami auta vyhasol ich syn či dcéra. Je preto našou povinnosťou zaoberať sa aj takýmito témami. Ja viem, že je to možno v knižnici trochu netypická téma a viem, že v mnohých mestách sa správaniu detí na cestách venujú viac, v niektorých menej a možno niekde vôbec. Tak prečo sa v záujme záchrany života a zdravia detí tomuto nevenovať aj v knižniciach?

Je veľmi smutné, keď síce deti už chodia samé do školy a zo školy, ale číhajúce nebezpečenstvo neregistrujú. Deti ešte nemajú tak vyvinuté zrakové periférne vnímanie ako dospelý človek, nedokážu v takom potrebnom časovom intervale zachytiť zrakom prichádzajúce vozidlo, dieťa si možnosť nebezpečenstva neuvedomuje a na zvukový signál reaguje 2x pomalšie ako dospelý.

Veľmi vhodné je aj to, aby rodičia svoje dieťa sprevádzali do školy dovtedy, kým sa nepresvedčia, že dieťa vie samo do školy prísť aj z nej odísť, aby aj oni boli svojmu dieťaťu príkladom, a nie naopak, nevdojak im ukazovali nesprávne príklady správania sa na ceste.

Zaregistrovali ste už niekedy na ceste „príklady“ nesprávneho správania sa dospelých či chodcov alebo vodičov?

- odpovede a reakcie detí

Je potrebné vstúpiť deťom základné pravidlá, napríklad aby prechádzali cez vozovku čo najmenej a hlavne tam, kde je

- priechod pre chodcov riadený svetelnými signálmi
- prechádzať len tam, kde má dieťa dostatočný rozhľad na obidve strany.

Deti, môžete mi povedať vaše postrehy, ako sa vám vo vašom meste chodí do školy, či sa na ceste cítite bezpečne?

- odpovede detí

Základnou podmienkou pre dieťa na ceste je, aby bolo dobre viditeľné, alebo ešte lepšie povedané VIDIEŤ A BYŤ VIDENÝ. Je veľmi vhodné, aby popri pestrom oblečení mali deti na sebe reflexné nášivky na taške, čiapke, odevu, rôzne nažehľovačky, samolepky, aby ich vodič už z diaľky zbadal.

1. Viete deti, po ktorej strane chodia chodci po chodníku, aby navzájom do seba nenarážali? (*Chodia vpravo*) - dvaja dobrovoľníci, ukážky správneho i nesprávneho chodenia chodcov na chodníku.

2. Po ktorej strane smiete ísť tam, kde nie je chodník?

Vždy po ľavej strane a to po krajnici, čiže priestore od okraja vozovky po okraj cesty.

3. Kde sa môžete korčuľovať na kolieskových korčuľiach?

Deti (ale samozrejme aj dospelí) na kolieskových korčuľiach sú vlastne chodci a chodci smú ísť po chodníku teda aj korčuľiari. Len treba dodržať fakt, že nesmiete prekročiť rýchlosť chôdze, teda nesmiete ohroziť chodcov na chodníku. Tam, kde chodník nie je, môžete ísť po ľavej krajnici, ale v tom prípade opatrnosti nikdy nie je dost' a ľahko sa môžete pošmyknúť a spadnúť pod auto.

4. Viete, čo si máte obliecť pri korčuľovaní na kolieskových korčuľiach?

Nohavice, tričko svetlejšej farby, chrániče kolien, lakťov a zápästí, prilbu, reflexný odev.

5. Viete, čo máte urobiť, ak chcete na bicykli odbočiť?

Keď upažíš ruku na tú stranu, na ktorú chceš odbočiť, vodič musí spomaliť prípadne zastaviť vozidlo, kým bezpečne neodbočíš.

6. Môžu deti sedieť v aute vedľa vodiča alebo na motorke ako spolujazdec?

Deti do 12 rokov v aute vedľa vodiča ani na motorke sedieť nesmú.

Deti, teraz vám ukážem niekoľko dopravných značiek. Ak viete, ktorá čo znamená, budem rada, ak mi to poviete:

* **UKÁŽKY DOPRAVNÝCH ZNAČIEK**

Záver: ako si predstavujete pomoc nás dospelých vám, deťom, aby ste sa cítili na ceste bezpečne? - reakcie detí

Knížnica vás víta

Veronika Chorvatovičová, Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

(2. miesto v prehliadke)

Druh podujatia: Informačná výchova pre deti 1. ročníka ZŠ

Cieľ: Vznik knihy, základné hygienické návyky pri čítaní, oboznámenie sa s knižnicou

Počet detí: 25

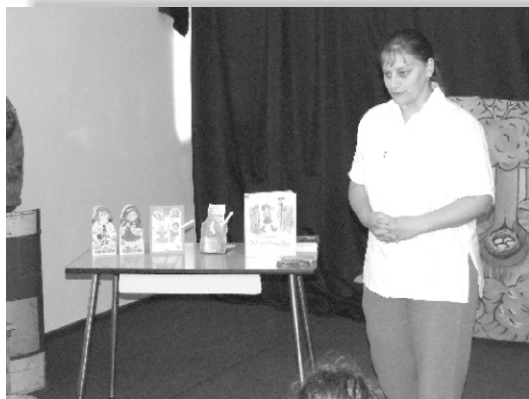
Minutáž: 45 minút

Použité metódy: slovný výklad, overovanie vedomostí formou hry, hlasné čítanie

Pomôcky: červené a zelené papierové panáčky, rôzne knihy rôznych tvarov a rozmerov vhodné pre prvákov, záložky, maľovanky, kniha Kristy Bendovej Nezábudky

Milé deti, pred niekoľkými dňami sa otvorila veľká školská brána a vy ste po prvýkrát vstúpili

do prvej triedy, kde vás už na vašej prvéj lavici čakal krásne voňavý novučičký Šlabikár. Okrem neho vás vítala milá pani učiteľka a my sme veľmi rady, že vás už dnes priviedla k nám do knižnice, kde sú kníh plné police. Znamená to, že pani učiteľka vás chce naučiť nielen čítať, písať a počítat', ale chce vám ukázať celý svet. Nemusíte cestovať autom, vlakom, loďou ani lietadlom a predsa ho môžete spoznávať. Stačí otvoriť knihy...

Ale poďme pekne po poriadku...

(ak ide o úplne neznáme deti, nasleduje predstavovanie - stačí menami)

Keď ste dnes kráčali do knižnice, padali z neba knihy? Nie? A čo môže padať z neba? *(dážď, sneh, krúpy)*

Je to tak, knihy z neba nepadajú a ako vznikajú to si práve teraz rozpovieme. Začneme trošku rozprávko...

Kedysi veľmi dávno vyrástol tmavý hustý les. V tom lese sa jedného pekného dňa stratili dve deti, boli to braček a sestrička a volali sa ako deti z rozprávky o medovníkovom domčeku a to... *(Janko a Marienka)*

Áno, uhádli ste. Janko a Marienka blúdili lesem a nemohli nájsť cestičku domov. No ich oteckovi bolo tiež veľmi smutno a vybral sa ich hľadať. Ako tak kráčal lesíkom, všimol si, že ten les je veru poriadne tmavý a hustý. V tom dostal nápad. Rozhodol sa, že niektoré staré a choré stromy treba vyrúbať. Bol sám a práca je to veľmi ťažká. Zavolať si teda na pomoc svojich kamarátov drevorubačov. Viac rúk viac zvládne. Čo môžu používať drevorubači, deti? *(sekerky, motorové píly)*

Výborne! Drevorubači vyrúbali už niekoľko stromov a dostali sa na čistinku, kde sedeli unavení Janko a Marienka. Keď zbadali otecka, zvitáli sa a šťastní sa vracali domov. Vtom si Janko všimol ako niektorí ujovia nakladajú vyrúbané stromy na nákladné auto a hneď sa uja spýtal:

„Ujo, kam to drevo veziete, čo s ním robiť budete?“

„Vieš Janko, ďaleko od vášho rozprávkového lesíka je jedna veľká továreň, kde sa dejú zázraky! Autá tam dovezú drevo a šikovní ľudia v továrni z neho vyrobia krásny čistý biely papier.“ odpovedal mu ujo.

„A načo je taký papier?“, spýtala sa aj zvedavá Marienka, ktorá nechodila do školy. Čo myslíte deti, čo jej odpovedal ujo, čo s takým papierom môžeme robiť?

(deti odpovedajú: môžeme naň kresliť, písať, môžeme ho skladať, vyrobiť si z neho rôzne čiapky, žabky, lietadlá, vyrábajú sa z neho zošity a knihy)

Áno, máte pravdu, toto všetko sa dá robiť s papierom.

Takýto čistý papier sa dostal aj do rúk tety spisovateľky. Teta spisovateľka je teta, ktorá má plnú hlavu krásnych rozprávok. Lenže, keby ich chcela vyrozprávať deťom na celom svete, boleli by ju aj ústa, ale aj nohy z cestovania. A preto urobila veľmi dobre, keď rozprávku pre deti napísala na papier. Ako vyzerá taká teta spisovateľka? Je to teta, ktorá môže byť nízka, ale aj vysoká, môže mať krátke, ale i dlhé vlasy. Ale rozprávky môže písať aj ujo spisovateľ. Ten môže mať fúzy, ale môže mať aj bradu. Skúste mi ukázať ako by ste písali rozprávkovú knihu vy?

(spoločne s deťmi si ukazujeme ako by sme písali, niektorí pravou, niektorí ľavou rukou)
Vidíte, aj z vás môžu byť niekedy spisovatelia. Dnešný moderný svet nám umožňuje písať aj inak. Napríklad na písacom stroji. Ukážeme si ako sa píše na písacom stroji. Silno, aby sa nám písmenká pekne vytlačili a oboma rukami.

(spolu s deťmi predvádzame písanie na stroji)

Dobre, ale ešte poznáme písanie na klávesnici počítača. A to už musíme písať jemne, takmer tichočko a ľahko oboma rukami. *(spoločne si ukazujeme jemné písanie na klávesnici)*

Vrátime sa späť k našej rozprávkovej knihe, ktorú napísala teta spisovateľka. Rozprávka je to veľmi pekná, ale chýba jej niečo pekné a farebné na pozeranie. Čo jej chýba, deti? Čo sa páči na rozprávkových knihách našim najmenším kamarátom, ale i vám? *(obrázky)*

Máte pravdu, sú to krásne obrázky. A viete, kto ich maľuje? *(maliari)*

Áno, sú to maliari. Ale nie takí, ktorí nám krásne vymaľujú izby. Sú to ujovia alebo tety, ktorí kreslia obrázky na stránky kníh a preto im hovoríme, že sú to ilustrátori. Povedzme si spolu *ilustrátori*. Možno si niekto pomyslí, že ujo ilustrátor nemusí vedieť čítať, keď vie krásne maľovať. Ale nie je to pravda. On si musí celú rozprávku najprv prečítať a potom k nej namaľuje obrázky ilustrácie. Čo môže nakresliť ilustrátor napríklad k rozprávke o Červenej Čiapočke? *(Červenú Čiapočku, vlka, horára, mamičku, babičku, košíček)*

Odpovedali ste správne. Teraz si zopakujeme:

Knihu napíše kto? *(spisovateľ, spisovateľka)*

Obrázky nakreslí kto? *(Ilustrátor, ilustrátorka)*

Ak máme knihu napísanú aj ilustrovanú, putuje do vydavateľstva. Tam majú ujovia a tety veľmi dôležitú úlohu. Každú novú knihu si prečítajú, popozerajú obrázky, a ak sa im kniha veľmi páči, pošlú ju do tlačiarne. V tlačiarňu ujovia a tety vytlačia na biely papier písmenká aj obrázky a vznikne krásna voňavá knižička. Môže ich byť sto, ale aj tisíc úplne rovnakých kníh. To preto, aby sa dostali medzi deti na celom Slovensku a niekedy putujú aj do zahraničia.

Určite aj mnohí z vás máte doma svoje vlastné knižky. Ale predstavte si, že by ste chceli mať všetky knihy na svete? Bolo by to možné? *(deti krútia hlavou nie, iné rozmyšľajú...)*

Skúste si predstaviť, že by ste mali plnú detskú izbu kníh. Ak by ste si chceli oddýchnuť na posteli, nemali by ste kde, lebo by na nej boli knihy. Ak by ste si ušpinili tričko a chceli by ste si zo skrine vybrať iné, nemali by ste aké, lebo aj tam by boli knihy. A to by ste ešte nemali všetky knihy na svete a už by ste mali málo miesta. Tak vidíte, nemôžeme mať všetky knihy na svete. Preto múdri ľudia vymysleli knižnice domy plné kníh, kde môže prísť malý či veľký, chlapec či dievča, mamička, či dedko a môže si požičať knižku, aká sa mu páči. V knižniciach pracujú ujovia a tety ako ja. Som teta knihovníčka.

Keďže vy ste už prváci, isto iste viete ako sa ku knihe správame. Viete čo, zahrám sa na pani učiteľku a vyskúšam si vás. Ibaže vás je veľa, ja som sama, vezmem si na pomoc našich papierových pomocníkov. Každý dostane do ruky jedného zeleného a jedného červeného panáčika. *(dáme deťom vyrobené papierové panáčky)*

Čo vám pripomínajú? Semafor? Správne.

Ako v básničke...

*Červená nám velí stáť,
oranžová nachystať,
vytúženú zelenú
máme ako odmenu.*

Ak svieti červený panáčik, znamená to nie, nepohneme sa z miesta, ak svieti zelený panáčik, znamená to áno, rýchlo prejdeme cez cestu.

Teraz zdvihnite zelených panáčikov (*deti dvíhajú zelených panáčikov*), teraz zdvihnite červených panáčikov (*deti dvíhajú červených panáčikov*), teraz zdvihnite oboch, každého v jednej ruke (*deti dvíhajú obe farby*) Dobre, vidím, že farby poznáte a ruky sme si všetci precvičili. Teraz dobre počúvajte otázky, lebo odpovedať budeme dvíhaním panáčikov.

Ak chcete odpovedať áno - zdvihnete zeleného panáčika, ak chcete odpovedať nie - zdvihnete červeného panáčika.

Otázky určite nie sú ťažké, môžeme začať.

1. Práve idem z ihriska. Mám také špinavé ruky, no a čo, aj tak si idem čítať knihu.

Môžeme čítať knihy so špinavými rukami? (*deti dvíhajú červeného panáčika*)

2. „Mamička mi priniesla z mesta maľovanku, zoberiem si farbičky a idem si vymaľovať zvieratká.

Sú maľovanky určené na vymaľovanie? (*deti dvíhajú zelených panáčikov*)

3. „Svojho psa mám veľmi rád, môže sa s mojou knihou hrať aj ju rozhrýzať.“

Môžeme dať psikom alebo škrečkom na hranie naše knihy? (*deti dvíhajú červených panáčikov*)

4. Ocko sa vrátil zo služobnej cesty a priniesol mi supervystrihovačku lietadla. Zobral som si nožnice a spolu s ockom sme si lietadlo vystrihli.

Sú vystrihovačky určené na vystrihovanie? (*deti dvíhajú zelených panáčikov*)

5. Malú sestričku mám veľmi rád, môže sa s mojou knihou zabávať aj ju počmárať.

Môžeme dať malým súrodencom na čmáranie knihy? (*deti dvíhajú červených panáčikov*)

6. „Mám chuť na moju narodeninovú poschodovú tortu. Mňam, tá je výborná, čokoládová. Ale chcem si pozrieť aj svoju novú knihu o zvieratkách. Tá žirafa má ale dlhý krk...Juj, kus torty mi spadol na knihu. Rýchlo knihu zatvorím, nech to nikto nevidí a vy ma neprezradte.

Môžeme nad knihami jesť tortu, párok v rožku alebo iné jedlo? (*deti dvíhajú červených panáčikov*)

7. „Tak sa mi chce veľmi spať a nestihla som knižku dočítať. Dám si do nej hrebeň a zajtra ju dočítam.

Môžeme si dávať do knihy hrebeň alebo iné hračky, aby sme vedeli, kde sme prestali čítať? (*deti dvíhajú červených panáčikov*)

Na všetky otázky ste odpovedali správne. Keby som bola vaša pani učiteľka dostali by ste samé jednotky, vlastne prváci dostávajú včeličky. Ako sme si už povedali, som teta knihovníčka, preto som si pre vás pripravila ako odmenu záložky, maľovanky, ale i peknú Rozprávku o rozprávke, ktorú napísala teta spisovateľka Krista Bendová.

Nachádza sa v knižke *Nezábudky* a skôr ako sa započúvame do rozprávky, krátka básnička, ktorú sa môžeme naučiť naspamäť aj s ukazovaním.

Čítajme - najprv prečítam ja, potom deti opakujú a ukazujú so mnou

Trochu sme si rozcvičili ústa i telo a už si môžeme sadnúť a počúvať smelo. Dozvieme sa, čo sa udialo v jednej rodine s rozprávkovou knižkou.

Čítame Rozprávka o rozprávke, s.9. -10., končí sa slovami „Rozprávka býva len tam, kde ju majú radi a kde sa o ňu pekne starajú.“

A ja verím, že vy sa viete o rozprávky a knihy dobre starať, preto sa už na budúcom stretnutí môžete dozvedieť, ako sa stať čitateľom a ako získate čitateľský preukaz, ktorý bude kľúčikom do Kráľovstva kníh.

Chrudimská loutka

Iveta Novotná a Čabika Futová

Tvorivá díelňa Hanky Langrovej z Verejnej vedeckej knihovny v Liberci

SEZNAMOVÁNÍ

(potřebuji obálky, lístečky, klobouk, tužky, pastelky)

1. Na papírek napíšeme svoje jméno, dáme do klobouku a vytáhneme si toho, komu budeme „andělíčkem strážníčkem“, je to tajné, ale nesmíme si vylosovat sebe.
2. Vyrobíme si vlastní obálku s Mandalou, erbem nebo znamením zvěrokruhu, do kterého zakomponujeme svoje jméno a dopíšeme osobní krédo.
3. Říkáme, jak se jmenujeme, co o sobě chceme říci a ukážeme obálku.
4. Vybereme si historickou osobu nebo literárního hrdinu, který je nám blízký, hodně o něm víme a staneme se jím na chvíli
5. Horká židle, uprostřed kruhu, postupně na ni usedáme a ostatní se dobře volenými otázkami snaží poznat, kdo jsme. (odpovede iba áno a nie - pozn. zostavovateľa) Postavu pak dopíšeme na obálku.
6. Do obálek píšeme první vzkazy ostatním (ty pak píšeme během celého pobytu).

MATYLDA aneb Čtení to pro mě není?! - Úryvek z knihy Roalda Dahla

„Tati“ řekla, „myslíš, že bys mi mohl koupit nějakou knihu?“

„Nákou knihu?“ podivil se. „Na co chceš nějakou zatracenou knihu?“

„Na čtení, tati.“

„Co je proboha špatného na telce? Máme krásnou telku s dvanáctipalcovou obrazovkou a ty teď přijdeš a chceš knihu! Holka, začínáš být rozmazlená....“

Když třída navštíví knihovnu, každý si může vrátit a vypůjčit knihy, děti si vzájemně radí při výběru knih a vzájemně se ve čtení podporují. Působí to daleko víc, než rady knihovníků a učitelů. Úroveň třídy se ve čtení i vyjadřování doopravdy zlepší.

PŘESVĚDČOVÁNÍ Manipulace

1. Uděláme si dvojice podle historických postav (viz Seznamování), které mohou mít cosi společného
2. Každá dvojice se napíše na papír, který dá do klobouku a najde si zajímavou knihu,
3. Vytáhne si jinou dvojici historických postav a knihu se jim snaží nabídnout.
4. můžeme vybrat nejlepší dvojici propagátorů (hodnotíme vyjadřovací schopnosti a argumentaci) a odměnit.

OSTROVY

Každý si vybere svoji oblíbenou knihu. Z oblíbených knih vytvoříme ostrovy podle žánru nebo jiné podobnosti. Každý ostrov pojmenujeme, pozveme na ostrov. Sehraje scénu nebo dialog z neoblíbenější knihy ostrova. Můžeme také vybrat NEJ knihu a vítěze odměnit.

Každý se snaží pozorovat práci těch ostatních (může si dělat i poznámky). Jak jsme se cítili jako aktéři, jak nás vnímali diváci. Klady a zápory našeho vystoupení. Hodnotíme projev.

PRÁCE S POEZÍÍ

Ty a poezie, tvoje oblíbená báseň, tvůj oblíbený básník

Od malička: ukolébavka, říkanka, báseň

Recitace: výběr básně, postoj, těžiště, sluníčko, oční kontakt, rozmluvit, rozhybat. Přetvořit z psaného do mluveného pomocí pomalu, nahlas (rychle, potichu). Kostka cukru, rozmluvit podle jména Maruška (ma, me, mi, mo, mu). Vykusovat slova, dobře artikulovat.

Básníci pro děti: doporučení. Každý si vybere svoji knížku. Vytvoříme podle podobnosti OSTROVY, dáme jim jméno, pozveme na ostrov, vybereme báseň ostrova (můžeme vytvořit i vlastní) KAM SE PODĚLA? (každé skupině dáme báseň)

Carl Sandburg: KAM SE PODĚLA

U nás ve městě měl Chick Lorimerovou měl každý rád.

Široko daleko každý ji měl rád.

*Všichni máme rádi, když holka jak drak jde za svým snem
a nedá si ho vzít.*

A teď nikdo neví, kam se Chick Lorimerová poděla.

*Nikdo neví, proč si sbalila kufr... pár starých krámů
a odešla,*

odešla s tou malou bradičkou vystrčenou dopředu

a s hebkými vlasy, co jí bezstarostně vlály

zpod širokého klobouku,

-tanečnice, zpěvačka, věčně rozesmátá...

Chick Lorimerovou měl každý rád.

Nikdo neví, kam se poděla.

1. Vybereme Chick (šátek) a každý si vybere osobu blízkou Chick máma, sestra, kluk, kadeřnice)
2. Horká židle usedají na ni jen známí a příbuzní Chick - každý dostane 2 nebo 3 otázky max. 3 min. (ptají se jen obyvatelé ostatních ostrovů na Chick)
3. Shrnutí informací o Chick, namalovaná postava Chick na balicím papíře, píšeme dovnitř (její pocity a vlastnosti) a vně (vztahy k okolnímu světu).
4. Sen Chick, co pro něj dělá, jaké musí překonávat překážky (vyjádříme slovem)
5. Okamžik, který dovedl Chick k odchodu z města (zahraj)
6. Chick si balí kufr co jí každý z nás daruje na cestu ?
7. Chick odchází co jí popřejeme nebo poradíme na cestu ? (alej přání)
8. Chick píše dopis
9. Chick se vrací.
10. Dopovídat život Chick (Socha Chick je na náměstí městečka)
11. Reflexe jak jsme při práci se cítili.

Odešli byste domova nebo z Česka plnit si svůj sen? Proč? Za jakých podmínek?

ANDĚLÍČEK STRÁŽNÍČEK dokončení

1. Píšeme poslední rady do života a vzkazy
2. Seznamujeme se s obsahem obálky
3. Snažíme se uhádnout svého Andělíčka Strážníčka
4. Reflexe sdělujeme si dojmy, jak se nám dařilo rozmazlovat svého chráněnce a hádat svého andělíčka.
5. Máme nějakého Andělíčka strážníčka ve svém životě ?

Jak se budí čtenáři

Některé využití materiály byly převzaty z Kurzu dramatické výchovy pořádaným NK v Praze pod vedením Mgr. Kristy Bláhové.

Průpravné hry umožňující navázání dobrého kontaktu s dětmi.

Cíl: děti uvolnit, zbavit ostychu, napětí a únavy, vytvořit přátelské ovzduší a připravit podmínky na další společnou práci.

1. Seznamovací hry

Jméno v kruhu

Sedíme s dětmi v kruhu a vzájemně se postupně představujeme. Můžeme k tomu přidávat například:

1. co rád dělám: „jmenuji se Petr a rád hraji fotbal“

2. vyjádřit současnou náladu: „jmenuji se Hanka a jsem veselá, smutná, unavená, ospalá, kamarádká...“

2. Uvolňovací hry

Honzo porad'

Uvolňující hra s prvky fantazie. Děti se tajně domluví na určité činnosti (řemesle), které budou po svém představovat a předvádět a obrátí se na Honzu s otázkou: „Honzo, Honzo, co máme dělat?“. Honza odpoví: „Dejte se do práce“ Varianta, je že mohou děti představovat zvířata, pohádkové bytosti atd.

Na pérka

Každé z dětí si vybere místo, kde se postaví a stane se pérkem. Hru začíná jedno pérko, které se probudí a začne snožmo pérovat, doskáče k jinému, dotkne se ho a to začne také pérovat. Protože je však novým pérkem vydá se oživit další pérko. Tímto způsobem i pérka postupně usnou.

Vypouštění rybiček

Používáme ho, když děti začínají být unavené, rušit a nesoustředí se. S větou: „Otvírám rybník nebo akvárium“ se děti změní v rybičky. Vtip je v tom, že rybičky nemluví, jen otvírají pusy a plují tiše a do ničeho nenarážejí.

Velká pardubická

Sedíme pohodlně na židlích a ruce máme položeny v klíně a plácáme o stehna, napodobujeme cval koní. Podle síly a rychlosti pak celý závod. Před startem jsou koně nervózní a čekají na výstřel. Výstřel a jedem....Cestou nás čekají zatačky nakláníme se do stran, překážky vyskakujeme a ruce dáváme nad hlavu, koně běží přes oranici- zpomalené a těžké plácání. Dostihy se dají podle situace obměňovat, než koně doběhnou do cíle.

Balónky

Každý z nás je balónek. Nejdříve se musíme pořádně nafouknout. Z podřepu pomalu vstáváme a jako se nafoukneme až je z nás krásný veliký balónek a ruce máme nad hlavou. Plujeme po nebi, potichu, neslyšně a nenarážíme do sebe. Bohužel cestou jsem zavadili a kostelní věž a vyfoukli se opět padáme dolů do podřepu. Opět se musíme nafouknout, občas se ale stane, že pumpička vypadne a my v polovině nafouknutí opět musíme začít znova od začátku.

3. Hry na soustředění

Hra na dirigenta

Sedíme v kruhu a určíme si mezi sebou „dirigenta“, ten určuje náš společný pohyb. Úkolem pozorovatele, který dirigenta nezná a čeká za dveřmi je pak odhalit, toho kdo diriguje naše pohyby. Například tahání se za nos, ucho, drbání se na bradě, mávání rukou atd.

Hra na sochaře

Patří k jedné variantě hry na dirigenta. Sochař zaujme určitý postoj vytvoří sochu a všichni ho napodobují. Pozorovatel musí sochaře odhalit.

Mačkání rukou v kruhu

Sedíme v kruhu a držíme se za ruce. Jeden začne a zmáčkne sousedovi ruku, ten zase dalšímu a mačkání jede pomalu dokola jako tichá pošta. Uprostřed je jeden hráč, který musí chytit při činu toho, který zrovna mačká sousedovi ruku.

4. Hry na představivost a fantazii

Hra na sochy.

„Míchám hlinu, míchám hlinu a vymíchám zvědavou sochu, smutnou sochu...krále, čerta“ Socha bývá dílem okamžitého nápadu a většinou přecházím například zazvoněním na zvonek ve štronso.

Dramatizace pohádky, příběhu.

Dramatická hra je jeden ze způsobů jak seznámit děti s příběhem, tématem, dějem a postavami v příběhu nebo v pohádce.

Nejlépe se pracuje s pohádky, kde je pro děti prostor k vlastnímu jednání.

Pro hru můžeme použít pohádkou předlohu nebo si jí upravit.

Musíme si uvědomit:

- o čem pohádky vypráví, jaké je její téma, pro jak staré děti je určená, důležité je si stanovit cíl!! , určíme si jaké metody použijeme, prostor kde se budeme pohybovat, rekvizity a pomůcky, čas !!, vybereme role, které budou dětem vyhovovat, vybereme situace, snadněji se pracuje s textem kde se objevují slovesa, méně by mělo být sloves dějových- chumelí, mrzne..

Nejdůležitější je základní informace- přiblížení k tématu a seznámení se s textem.

Můžeme vstoupit do role nebo být jen vypravěčem. Sestavíme hru tak aby se tam byla expozice, kolize a nesmíme zapomenout na reflexi!

ASTRID LINDGRENÓVÁ - RONJA DCERA LOUPEŽNÍKA

Cíl: Skutečné přátelství vydrží i spory o hloupost.

Přiblížení k tématu:

Tabuli rozdělíme na dvě části holky/kluci. Napíšeme výhody a nevýhody. Závěrem přečteme zápisy nahlas.

Římské hlasování:

Všichni stojí v kruhu a každá postupně říká svůj názor na kluky a holky. Ostatní zvednutím palcem nahoru nebo dolů vyjadřují svůj názor. Např.: kluci se perou, holky fňukají...

Seznámení s textem

Informace:

Budu vám vyprávět příběh, který se odehrál na severu, v dobách, kdy na opuštěných hradech žili loupeživí rytíři a lesy byly velice hluboké a plné zvěře. Na jednom takovém hradě se jednou za veliké bouřky narodila náčelníkovi loupežníkovi Mattisovi a jeho ženě Lovise dcera Ronja. Ta bouřka byla tak veliká a silná že blesk stíhal blesk až zasáhl samotný hrad a rozdělili ho na dvě části. Od nejvyššího cimbuří po nejhlubší sklepení zela

teď v hradě hluboká a široká průrva.

Hrad byl veliký a tak rozdělení loupežníkům nevadilo. Ale pouze do té doby, než se do druhé poloviny nastěhoval jiný loupežnický, jehož náčelníkem byl Bork.

S tímto rodem měli od nepanšti nevyřízené účty a jejich vzájemná nenávist byla příčinou velikých šarvátek a bojů. Ani Bork nebyl svým sousedem nadšen, ale hrad bylo jediné místo, kde se mohli bezpečně ukrýt před četníky, kteří poslední dobou všude slídili.

Bork měl syna Birka, který byl stejně starý jako Ronja. A stalo se to, že obě děti se skamarádily. Ale tajně, nikdo nesměl o jejich přátelství nic vědět a dozvědět se.

Úkol třídu rozdělíme například švihadlem na dvě půlky a vytvoříme tím průrvu. Třídu rozdělíme na dvě skupiny chlapce a děvčata. Každá si na své straně ze židlí postaví svůj hrad

Nepřátelský dialog- každá skupina si vymyslí výhrůžky a pokřiky, kterými budou častovat své nepřátele

Informace:

Tyhle hádky byly na denní pořádku. Ronja a Birk se za své rodiče styděli a vadilo jim, že se nemohou domluvit. Jednou po takové hádce se Birk rozhodl, že napíše omluvný dopis Ronje. Ronju napadlo totéž. A tak oba sedli a napsali tomu druhému omluvný dopis.

Pak dopis složili do šipky a hodili ho přes průrvu na druhou stranu.

Úkol: každý napíše za sebe omluvný dopis Birk Ronje a Ronja Jirkov, složí ho do šipky a přehodí na druhou stranu.

Úkol: každý sebere dopis, který přelétl na druhou stranu a postaví se proti sobě, vytvoří se ulice a střídavě nahlas se čtou jednotlivá psaní.

Informace:

Jednou se stalo, že otec Ronji chytil Birka. Přivlekl ho na okraj průrvy a vyhrotil jeho otci:

„Chceš-li ještě někdy vidět svého syna, musíš odtáhnout a to hned. Jinak ho zavřu v podzemí a bude tam, tak dlouho, dokud nezmizíš!“

A tu se stalo něco neuvěřitelného, Ronja se rozeběhla a přeskočila průrvu na druhou stranu. Síly byly vyrovnány. Mantis se své dcery zřekl. Ale ani na druhé straně to nebylo nejlepší. Rodiče Birka zjistili, že se jejich syn kamarádí s dcerou úhlavního nepřítele.

A tak nakonec Ronja a Birk utekli spolu do lesa a rozhodli se, že tam budou žít a že se domů už nevrátí. Protože utíkali tajně nemohli si s sebou čas nic vzít. A tak nakonec měli pouze jednu věc.

Úkol: Co myslíte, že si vzali?

Informace: *Všechny věci které jste jmenovali, by byly potřebné, ale Birk si vzal s sebou pouze nůž. Čas běžel a protože bylo teprve jaro, nedělali si žádné starosti.*

Ochočili si koně a bylo jim dobře. Ale přesto se jednou stalo, že se strašně pohádali a Birk řekl: „A s takovou holkou má člověk žít!!“

„Však nemusíš, táhni ke všem čertů!!“ vykřikla Ronja a rozeběhla se do lesa.

Úkol:

Zkuste si ve dvojicích dialog Ronji a Birka, který předcházela tomu než Birk zavolał ...s takovou.....“ Každá dvojice pak sdělí ostatním (nebo dialog ukáže), co mohlo být důvodem jejich hádky.

Informace: *Důvodem hádky byl nůž. Birk s ním v jeskyni pracoval a nechal ho ležet na*

zemi. Ronja si ho nevšimla a na podlahu rozprostrela mech a tēsila se, že udělá Birkovi radost. Jenže Birk si mechu vūbec nevšiml a obvinil ji, že ztratila nūž. Ronja byla celý den a noc pryč a Birk se začal bát.

Úkol: Postavíme se do kruhu, uprostřed zády stojí Birk a Ronja, oba dostanou složené lístky, ale zatím si je nemohou přečíst. Ronja a Birk budou chodit střídavě v kruhu. Před kým se postaví, ten se jim bude snažit poradit, co by měli udělat. Když obejdou celý kruh, postaví se čelem k sobě a přečtou nahlas své lístky. Nejprve Ronja a pak Birk.

Ronja: „Víš, co mě napadá, jak málo stačí, aby se vše pro hloupost pokazilo.“

Birk: „Víš, co mě napadá, že máš větší cenu než tisíc nožů!“

Závěr: Chcete-li vědět, jak to s Ronjou a Birkem dopadlo musíte si přečíst knížku Astrid Lindgrenové: Ronja, dcera loupežníka.

Drama by měla ukončit reflexe, ve které děti říkají své pocity, co se jim líbilo nelíbilo, co se jim zdálo těžké, zažily někdy ostrou hádku se svým kamarádem, kamarádkou? Jak ji vyřešily? Je těžké si připustit, že možná nemám pravdu? Je těžké se omluvit?

O jablčku, priateľstve a jeseni

Andrea Maďarová, Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou

Forma: Rozprávkové súkenko (z látky vytvorené postavičky vystrihnuté, počas dramatizácie rozprávky, deťmi, alebo knihovníčkou vyskladané na chlpatú deku, ktorá je prevesená na kolmej tabuli.)

Použitá literatúra: V.G.Sutejev: Rozprávky o zvieratkách. Použitá literatúra a téma môže byť ľubovoľná, je len na vás, čo si zvolíte a zvládnete (vystrihovanie postavičiek, dokreslenie, lepenie, dramatizácia.)

Úvod: Nenásilnou formou voviesť deti do deja rozprávky, ozrejmiť im formu, s akou sa pracuje.

Hlavná časť: Porozprávajte sa s deťmi o danom ročnom období, o tom ako sa správajú zvieratká, čo sa deje v prírode, akej farby sú listy, ako sa správajú stromy. Vysvetliť im pojem divadlo, divák, herec. Predstaviť deťom knihu, akou sa pracuje, v našom prípade to bola kniha **V.G. Sutejeva: Rozprávky o zvieratkách, rozprávka: O jablčku**. Knižník, prerozpráva rozprávku, dieťa rozprávku navrhne, poukladá na deku, ako chce, podľa rozprávaného textu. Podľa uváženia a vekovej skupiny si môžu rozprávku, ako si ju zapamätali, zahrať úplne samostatne aj deti a knižník je len divák.

Záver: Cieľom podujatia, je vlákať deti do bezprostrednej pomoci pri rozprávaní textu, zahrať rozprávku podľa hovoreného slova, rozlíšiť dobro a zlo, popísať charakterové vlastnosti postavičiek, rozobrať, či zistiť pochopenie textu, či ponaučenie. Celkom na záver môžete deti vyzvať, aby rozprávku zahráli úplne samostatne.

Obrázky z prírody - deti v zelenom

(zážitkové čítanie)

Alena Javorková, Oravská knižnica A.Habovštiaka v Dolnom Kubíne

Úloha:

Predstaviť knihu s využitím zvukových efektov (nahrávky hlasov vtákov a lesnej zveri na CD), vzbudiť u detí záujem o ochranu lesa, rozvíjať ich predstavivosť, napodobujú hlasy zvieratiek, pohyby stromov, zvuky v lese, predstaviť aj pre dievčatá už menej známe povolanie lesníka.

Veková skupina: deti I. stupňa ZŠ, po menšej úprave aj pre predškolákov MŠ

Počet detí: 20-25 detí

Minutáž: 45 minút (pre MŠ 20 minút)

Pomôcky: podľa možnosti: kto má v rodine lesníka (je to veľké plus), kto nie, podujatie vedie hlavne v duchu ilustrovania prečítaného príbehu, používa názorné ukážky fotografií zvieratiek, môže sa modelovať z plastelíny, deti môžu napodobovať vzhľad, pohyby zvieratiek a pod., maľuška líšky, prípadne veľká nakreslená maketa líšky, 1 farba na tvár (dá sa kúpiť aj v papiernictve), lesnícka uniforma, pierka vtákov, vábničky zveri, parožky, lavórik na vodu-imitácia studničky v lese, 4 hárky baliaceho papiera na odťahovanie stôp nožičiek detí, 4 obálky na hádanky z prírody, farebné fixy na kreslenie na tabuľu
Vyrobiť si Pasovací list s nejakým vtipným textom, diplom z podujatia, môžu byť ilustrácie lesa na paneloch (stromy, zvieratká a pod.)

Knihy:

Miroslav Saniga: Rozprávky prababičky prírody, Marta Šurinová: Deti v zelenom Obrázky z prírody (Mladé letá), knihy o hubách, stromoch

Zásady: primeranosti, názornosti, postupnosti, nadväznosti, cieľavedomosti

Metódy: **slovné:** opis, vysvetlenie, rozhovor, rozprávanie, **názorné:** ukážka rekvizity, obrázku, zvukovej nahrávky, predvedenie, **mravné:** pochvala, povzbudenie, sladká odmena

METODICKÝ POSTUP:

Organizácia:

Pripravím si pomôcky, rekvizity a prostredie. Deti môžu sedieť v polkruhu na koberci, lepšie sa im budú sledovať názorné ukážky a budú sa môcť neskôr lepšie voľne pohybovať, na dlážku si nachystám aspoň 2 kusy baliaceho papiera v kuse, aby sa dalo po ňom chodiť, na tvrdú podložku vytlačím trošku farby na tvár, na koniec papiera položím lavórik s 3 pohárkami vody - predstavujú studničku, pripravím si dobre namočenú handru na očistenie nožičiek detí, budú robiť počas akcie stopy

Motivácia:

Ako „podmaz“ nechať pustené CD zo zvukovým záznamom (zvuky vtáčikov, zvieratiek) Prídem prezlečená ako lesník (keď sú na to podmienky, stačí zelená košeľa a klobúk), na ruke môžem mať maľušku líšky, prípadne nesiem maketu líšky rozprávajúc uvítací rozhovor k deťom (Ahojte, špunti,.... ja som dnes teta ... teda, kto som?) deti hádajú aké asi povolanie predstavujem a koho si to nesiem ako pomocníka.

S deťmi nadviažeme užší kontakt: „Teda viete, kto som?...? deti uhádnu, naozaj? Vy nás poznáte? A poznáte ten príbeh **Prečo má líška taký chudý vypĺznutý chvostík?** Nie, tak to Vám musím teda porozprávať **čítam tento príbeh z knihy M. Sanigu**, prípadne môžeme hovoreným slovom tento príbeh podať. Prezradím im, kto tento príbeh napísal, ukážem foto autora, poprosím 2 dobrovoľníkov z detí, aby mi prišli pomáhať, lebo som už veľmi stará poľovníčka, budú počas môjho čítania prípadne rozprávania kresliť na kresliacu plochu 2 zvieratká z príbehu (ježka a zajačika) - môžeme priamo z knihy čítať, prípadne si text aj upraviť podľa situácie.

Nie vždy sú deti ochotné nahlas čítať, môžu mať rôzne poruchy čítania, nevieme o tom, riešime formou hovoreného príbehu, deti sa zapájajú hlavne pri čítaní hádaniek v obálkach, hádani predkladaných obrázkov a pod.

Tak a teraz urobte si pohodlie a počúvajte čo sa to tej mojej pomocníčke líške, nazvem si ju Hrdzoška, teda vlastne prihodilo: Predstavme si spolu, že sme na prechádzke lesom (*potíchu hrá CD so zvukmi zvieratiek, vtáčikov*), prechádzame sa po chodníčku, zdolávajú aj rôzne prekážky (*skáču cez potôčik, chodia po veľkých kameňoch*) deti chodia po špičkách skáču akože cez potok, pomáhajú si vzájomne pri zdolávaní prekážok čo si vedia pomôcť: (*všimajte si čo vtedy robia*), posadajú si unavené do trávičky, (*môžu napodobniť únavu, oddych*), keď sa vtom niečo prihodí: do cesty im vbehne vykračujúca si líška Hrdzoška pyšne, namyslene po lesíku. Stretne malého ježka (*jedného detského pomocníka vyzveme, či by nenakreslil takého svojho ježka*), líška sa mu posmieva, vykrúca s huňatým chvostíkom, že je malý, tučný pichľavý a nemá taký chvostík... ježko posmutnie, skryje sa za strom. Líška si hľadá ďalšiu obeť. Stretne zajačika. Na ňom sa jej nepáčia jeho dlhé uši, (*druhého detského pomocníka poprosíme, aby nakreslil zajka*). (*Odvážlivci môžu napodobniť ako chodí ježko, zajačik, deti odmeniť drobnou sladkosťou, pochváliť za ich ilustráciu, imitovanie*).

Keď v tom lesík zašumí (*deti môžu napodobniť ako sa stromy pohybujú, ako*

šumia), zahrám sa na Prababičku prírodu, ktorá už nemôže počúvať tie namyslené posmešné reči líšky Hrdzošky, a rozhodne v mene iných zvieratiek, že líške dá príučku. Deti, vieme, že k tomu, aby v lesíku okrem zvieratiek a vtáčikov boli aj stromy (*deti môžu menovať aké poznajú, ukazujeme aj obrázky smreka, duba a pod.*) a hubky, (*aké poznajú, ukážka, kreslenie na kresliacu plochu, imitovanie vzhľadu hríbika tučný, muchotrávky tenká, so sukničkou*), je potrebná predsa voda.

Spýtať sa: aká tá voda by mala byť? Špinavá?? Vy neviete? !!! No, predsa, čistá (*zvoláme*) a vy viete, že tak ako ľudia, ktorí keď nájdú prameň vody, si už potom nastalo pamätajú cestičku k nej, tak aj zvieratká si túto cestičku označia svojimi stopami. (*Hádanka pre deti ukázať stopu líšky či poznajú? Kto uhádne, odmeniť drobnou sladkosťou, pochváliť!*)

A teraz to príde, deti, prekvapko: Kto bude dobrovoľník a chce sa so mnou zahrať? Vyzveme aspoň 3 deti k sebe dopredu, aby si vyzuli z jednej nohy topánočku, humorne navodiť situáciu, že sa napr. nebudú kontrolovať špinavé, neumyté nôžky, ale bude prekvapko a aby sa nebáli a stratili ostych v cudzom prostredí. Názorne to spravím aj ja: vyzujem sa a stúpim jednou nohou na podložku s farbou, rozbehnem sa po papieri a urobím svoju stopu k "studničke" - lavóriu s pohárikmi, Deti za mnou, ponúknem sa vodičkou - napijú sa teda zo „studničky,, a máme označovanú, ako zvieratká, svoju cestičku. Utrieme si nôžky, odcupkajú na svoje miesto, *pochválime, odmeníme.*

A ozaj, všimli ste si, čo sa dialo pri tej studničke? (*bol tam hluk, deti si možno stúpli po nohách, odhodili pohárik mimo studničky... sledovať ako sa správajú navodiť u nich atmosféru, ako sa majú správať nielen pri studničke, ale aj v lesíku, jednoducho všímať si aké sú počas podujatia.*) Viete, čo máme robiť, keď sme v lese? (*Odpovedajú... odmeniť za aktivitu.*)

A teraz za odmenu aj pre ostatných bude hádankové súťaženie: na košeľu si z pripevnených obálok (*v ktorých sú vložené rôzne hádanky zamerané na ochranu prírody postupne vyberajú a za správnu odpoveď odmeníme.*)

A na konci rozprávky, Vy deti, už viete, čo býva??? Áno, dobrý koniec. Tak aj naša spoločná rozprávka má dobrý koniec a ten spočíva v tom, že odo mňa, ako vedúcej dnešnej poľovačky dostanete takýto Pasovací list (... *pod'akuje za pomoc a aktivity a rozlúčime sa.*)

Prvácka pasovačka

Viera Luptáková, Bibiána Stanková, Katarína Kissová,
Mestská knižnica Banská Štiavnica

Veková kategória: prváci ZŠ

Dátum podujatia: mesiac jún, koniec školského roka

Čas podujatia: doobedňajšie hodiny, prváci prichádzajú v čase vyučovania

Dĺžka podujatia: 45 min.

Miesto podujatia: detské oddelenie knižnice

Pomôcky: stoličky pre deti, stôl, zástena zakrytá závesmi, hudobný nosič a prehrávač detské piesne na úvod podujatia, slávnostná hudba - fanfáry pred začatím slávnostného pasovania, košík s cukríkmi, košík s popísanými kartičkami (*papierový, pripevnený na stene, alebo prútený, položený na zemi a zakrytý*), kartičky s názvami jedál, vybranými zo šlabikára, bábk (*hrošík Gustík + papierové okuliare a Alicia z krajiny zázrakov*),

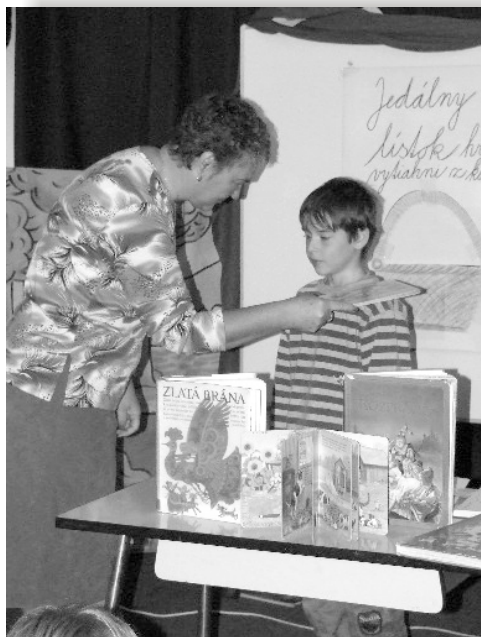
Pamätná listina buď rozmeru A2 pripevnená na zástene - paneli, zakrytom závesom, alebo v Kronike, príp. na háru A4, ktorá sa po podpísaní všetkými účastníkmi venuje prváčikom na nástenku, 2 perá, zoznam detí, vyhotovené nové preukazy čitateľa, prihlášky za čitateľa, ktoré na záver deti dostanú a podpisom rodiča spečatia platnosť preukazu.

Rozprávkové knihy: *Maľovaná abeceda, 365 príbehov o zvieratkách, Smelý zajko v Afrike, príp. Zlatá brána a Alicia v krajine zázrakov* na ilustráciu

Vedúca knižnice víta prichádzajúce deti za znenia pekných detských piesní, usádza ich na pripravené miesta, dve kolegyně sú schované za zástenu - (*dôležité pre moment prekvapenia*), pripravené v pravý čas oživiť bábk. Po utíšení detí vedúca vypne hudbu a zaháji pasovačku krátkym príhovorom.

Milí naši vzácní hostia, milí prváci!

Srdečne Vás vítam v tomto našom malom kráľovstve, v rozprávkovom svete detskej

knížnice. Pozvali sme si vás práve teraz, na konci školského roka, keď ste sa už celkom zoznámili s písmenkami...atď. ...A poviem vám, čítanie- to je teda zážitok! A aký dobrý pocit, keď si môžete povedať: ja si čítam sama, alebo sám. A koľko rozprávkových svetov objavíte! Čarovných bytostí a kamarátov!...psssst, tíško! Počujete? Práve sem ktosi cez našu čarovnú stenu prichádza...

SCÉNKA

Spoza steny sa s buchotom vyteperí hrošík Gustík.

Gustík: Jé, ahojté! Jé, deti, čaute! Ja som Gusto, bývam tu v knižnici, vo svete rozprávok a s mojou kamoškou Alicou z krajiny zázrakov, lebo nás sem omylom niekto pričaroval z našich knižiek. Neboli ste to náhodou vy? Ale nie, to ste nemohli byť vy, lebo vy ste tu prvýkrát a ja tu už bývam dosť dlho...ani neviem, poriadne

ako dlho, lebo v rozprávkach sa čas zastavuje a plynie úplne pomaly, alebo ani vôbec neplynie. Viete?... A náhodou sa mi tu celkom páči, lebo sem chodí veľa detí a vôbec mi nie je smutno! A Alicou okrem toho povedala, že tu, v knižnici, je tiež krajina zázrakov, lebo je tu veľa krásnych rozprávok a básničiek a riekaniak a hádaniek...Aj ja viem jednu rozprávku! Chcete počuť?

- Bola raz jedna zelená sviňa, už sa rozprávka začína. Tá svinka mala tetku, už je rozprávka v prostriedku. Tá svinka bola vypasená, už je rozprávka dokončená!

Cha- cha- cha! Dobré, že? To ma naučil kamoš maco. Bolo to v jednej knižke. Zlatá brána sa volá. Alebo viem aj básničku: - *Ja som hladný hroch, jem z tanierov troch! Ja som hladný hroch, jem z tanierov troch. Ja som hladný hroch, jem z tanierov troch!* To je najkrajšia akú poznám. Dobré to ten ujo spisovateľ napísal a hlavne vedel, o kom má písať. Dobrý námet!

-A dám vám aj hádanku: *Je to sivé, je to hladné, je to veľké, rado sa to čľapká vo vode, byva to teraz v knižnici, a je to veľmi, veľmi múdre.....*

Čo je to? Jasné, že ja, hrošík Gustík! To bolo asi ľahké, že?

-Ale Alicou mi čítala z knižiek aj ťažké, nó! To by ste asi neuhádli! Ale ja som ju uhádol! Že: *Nohy má lopaty, zobák má rohatý, vo vode sa mága a hovorí gá-gá!* Čo je to?...

- Vy ste to uhádli? No však aj ja som to uhádol! Naozaj!

- Viete, ja som taký múdry, taký múúúúdry!!!!!!!!!!!!!! Veľmi, veľmi múúúúúdry, premúúúúdry!

- A keby som chcel, tak by som vedel aj čítať, aj keď som nechodil ešte do školy!!!! Neveríte? Vy mi neveríte? - A čo keď náhodou budem chcieť? A viete čo? Ja chcem!!!! A keď chcem, tak aj budem!

- Počkať...(schová sa za zástenu) ...už to bude, moment, už to bude...(kolegyňa mu pripevní papierové okuliare) - Kuk, a je to! (opäť sa vystrčí)

- No... čo poviete? Vidíte, aký som teraz múdry? A môžeme začať. Hmmmmm, no... (nevie z ktorej strany)... takto! (úplne opačne, kniha Smelý zajko v Afrike).

-„Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden múdry, krásny, milý, dobrý, proste úúúúúúžasnýýýý hrošík. A volal sa Gustík!“ - Všímate si to? Ako krásne o mne píšu? To som totiž ja!

- „A ten hrošík bol okrem iného aj veľmi šikovný a inteligentný a dobrosrdečný a skromnýýýýý a fotogenický a krásny a ešte raz zdôrazňujem: VEĽMI MÚDRY! PREMÚDRY... lebo už vedel deťom v knižnici čítať rozprávky z knižiek a...

Alica: „Ach, ach, ach, ach! To sa už nedá počúvať! Gustík, Gustík! Čo má toto znamenať! Ty nielenže sa tu trestuhodne chvasceš, vystatuješ, vychvaľuješ do neba, ale ty ešte aj klameš? A rovno našich hostí! - pánov prvákov zo ZŠ...! No toto! A práve, keď súťažíme! To je škándal nad škándály!!!

Gustík: A-a-alice! A ty sa tu kde berieš? Ty, ty, ty si predsa mala byť v škole! Veď sa doobeda učievaš aj s Karkulkou, Snehulienkou, Pipi Dlhou Pančuchou- aj keď tej sa veľmi nechce, aj s Princeznou na hrášku...a.....a..

Alica: Dost', Gustík, dost'! A Ty si zabudol, že dnes v Rozprávkove začínajú prázdniny? Ja som len bola na nákupe, pretože si stále hladný a stále by si niečo jedol a jedol. A cestou som sa zastavila v nemocnici za mojím králičkom, chudáčikom...viete, má zlomenú nožičku, úbožiatko moje malé!

Gustík: Jáj?! Biely králik, už si spomínam, Tvoj kamoš z rozprávky. a inak... ako sa má?

Alica: Nezahováraj, Gusto, nezahováraj! Radšej mi vysvetli, čo to tu vlastne stváraš? Ty sa ani trošku nehanbíš? Ja som všetko počula! Ty jednoducho deti zavádzaš a vymýšľaš si nepravdy. Veď ani do školy si ešte nezačal chodiť, tak ako môžeš vedieť čítať? Vysvetlíš mi to?

Gustík: Ja že neviem čítať? Deti, nečítal som vám? Čítal predsa!

Alica: Ale netáraj! Všetko si si len vymýšľal! Veď v tej knižke je napísané niečo celkom iné! Je síce o hrochovi, ale.... Počúvaj... *(kniha Smelý zajko v Afrike, str. 106, úryvok z rozprávky, „Ako vyučovali zajkovci africké zvieratká“, odstavec „podvečer.....“, kde vodný kôň, teda hroch vyjde na posmech).*

Gustík: Akde sa tam spomína hroch?

Alica: Nepočul si, že vodný kôň bol v bránke?

Gustík: Vodný kôň? Ja že som dáky vodný kôň? No toto, že vraj kôň...

Alica: Ale nie hrošík. No naschvál som prichystala tento úryvok, aby sa detičky dozvedeli, že niekedy môžu hrocha spomínať ako vodného koňa, ako napríklad tento ujo spisovateľ - Jozef Cíger Hronský, tak aby vedeli, o čo ide. Veď vieš, že vy hrochy sa vo vode aj narodíte, aj viete cváľať po dne ako koníky na veľké vzdialenosti... No, a aby si si tiež o sebe príliš veľa nenamýšľal. Vieš? No aby si nepovedal, že nič pekné deťom o hrošíkovi neprečítam, našla som aj inú, takú kratučkú rozprávočku.... *(365 príbehov o zvieratkách, Text- Helgard Corlíková- Buhtzová, vyd. PRESS-BURG, s.r.o. BA, str. 113- Vďačný hroch)*

Gustík: No vidíš, aký som dobrý?

Alica: Ale áno, dobrý vieš byť, len niekedy nie dost' múdry, keď sa zbytočne vychvaľuješ!

Gustík: (previnilo) Keď ja som si myslel, že mi tie okuliare pomôžu..., že budem vedieť zrazu čítať...

Alica: A čo si zistil?

Gustík: že mi okuliare na múdrosť nestačia.

Alica: ...a?

Gustík: A že najprv sa asi v škole musím naučiť písmenká.

Alica: Veľmi správne! Konečne si to pochopil. Veď ani títo prváci nevedeli hneď čítať! A museli sa písmenko po písmenku najprv všetko naučiť. A aj keď už čítať vedia, vôbec sa nevychvaľujú ako Ty! No ani sa nemusia hanbiť za to, ak im to nejde ešte celkom rýchlo a plynule a že si ešte radi prezerajú aj obrázky v knižkách, ktoré sa mimochodom vieš, ako

volajú? No predsa ilustrácie!

Gustík: Ale čo? Tak že sa volajú obrázky v knižkách? ISTRUSTRÁCIE?

Alica: Nie, Gustík, nie! Ilustrácie, ilustrácie, ilustrácie! Deti, pomôžte mu...i-lus-trá-ci-e!

Gustík: I-LUS-TRÁ-CI-E!

Alica: Výborne!!! Tak si už pokojne zlož okuliare, Gustík, nemusíš sa maskovať! Vidím, že si sa predsa len niečo naučil. A môžeš si teraz prezerať tie ilustrácie aj bez okuliarov.

Gustík: Veď áno, ale keď ja som už tak vyhladol!.... Jedol by som, vieš?...A...a...a ja aj musím, vieš. Aby som bol veľký a silný a aby som uniesol aktovku, keď pôjdem do školy! Takže: najprv si dám ...guláš, potom halušky a ako príloha môže byť aj pizza... a žeby ešte banán v čokoláde?...mňam! tak... tak ja odchádzam....čau! čaute! „Ja som hladný hroch jem z tanierov trochu...ja som hladný...“ atď.

Alica: Och, Gustík, Gustík! Znovu len o jedle! Ale spomenul aj školu! Všimli ste si to? Hádám dostal dobrú príručku, čo poviete? Aspoň trošičku sa zahanbil.

No, ja budem musieť ísť za ním, aby sa náhodou neprejedol, lebo namiesto do školy, pôjde do nemocnice! Ó, čo to vravel? Že ide pomiešať guláš s haluškami a s pizzou a s banánom...Ó, nie! Viete, on je schopný zjesť naozaj všeličo! Veď uvidíte sami, keď budete o chvíľku čítať jeho jedálny lístok. Tak , ja bežím, deti, aby to zle nedopadlo! A niekedy si v knižke prečítajte aj o mne - o Alici v krajine zázrakov! Tak teda - dovidenia v knižke a ešte veľakrát v knižnici! Ahojtéééé!

Vedúca knižnice: No vidíte, deti! Čo všetko je v krajine zázrakov - akou je aj naša knižnica - možné. Snáď aj všetko. A vlastne, v krajine zázrakov by sa malo dať aj čarovať! Viete nejaké čarovné slovička? (*deti reagujú, prípadne im pomôžeme a zostaneme pri abra-ka-dabraka-fuk, alebo čary máry-fuk*) No myslím, že by nám to aj spolu išlo. A viete čo? Mne by sa tu zišla teraz nejaká pomoc, lebo mám dnes ešte jednu veľmi dôležitú prácu. No a keď sme v tej krajine zázrakov a máme tu náhodou aj túto čarovnú stenu, pomôžte mi spoza nej vyčarovať tú pomoc! Tak skúsme ešte raz: Abra-ka-dabraka-FUK!....nič. (*hlasnejšie*) -Abra-ka-dabraka-FUK!!! Teta Biba- KUK! (*objaví sa 1. kolegyňa*) -Abra-ka-dabraka-FUK!!! Teta Katka KUK! (*objaví sa 2. kolegyňa*)

Vedúca knižnice: No výborne nám to spolu ide! Takže môžeme pokračovať. Vážení prváci! Nastáva chvíľa najdôležitejšia, ktorá sa volá - (*všetky spolu*): PRVÁČKA PASOVAČKA!

Vedúca knižnice: Čo to znamená? No jednak to, že najprv sa trošku popasujeme s písmenkami a potom budete pasovaní ako rytieri. Síce nie do stavu rytierskeho, ale čitateľského, za čestných členov našej knižnice . To znamená, že sa stávate skutočnými čitateľmi! Takže - teraz je ten správny čas, ukázať všetko, čo je v nás, môže začať pasovanie! Teraz si vás pekne krásne po jednom vyskúšame, ako zvládnete boj s písmenkami.

1. kolegyňa odokryje záves z panela, ktorým bol prikrýty veľký papierový košík s kartičkami, príp. odokryje obyčajný prútený košík, položený na zemi, v ktorom sú kartičky a vezme do rúk.

2. kolegyňa vezme do rúk zoznam prváčikov a vyvoláva mená .

Deti po jednom podľa vyvolaného mena predstupujú pred spolužiakov a vyťahnu si jednu kartičku s nápisom hrošíkovho obľúbeného jedla , ktorú musia prečítať. Po prečítaní sa vracajú na svoje miesto.

Vedúca knižnice: Výborne ste to detičky zvládli, musíme vám zatlieskať! Všetky ste boli úspešné, takže nám nič nebráni, aby sme pristúpili k slávnostnému aktu pasovania za

čitateľov a odovzdaniu vášho čitateľského preukazu. Teraz budeme znovu čítať vaše mená pekne po jednom budete prichádzať a budete pasovaní knižkou Maľovaná abeceda priložením na rameno za čitateľov. Prevezmete si preukaz a aby sme sa presvedčili, že viete aj písať, podpíšete sa nám na pamätnú listinu do našej kroniky, ktorá je tu, na stole, menom, ktoré máte vytlačené na preukaze a vrátite sa na svoje miesto. Myslím, že všetko je jasné, takže pozor!

Práve nastáva slávnostná (všetky spolu) PRVÁCKA PASOVAČKA! (spustíme úryvok slávnostnej hudby-fanfáry, stíšime...)

1. kolegyňa: (drží v rukách preukazy a vyvoláva po jednom deti)

Vedúca knižnice: priložením knihy na rameno (hlavu?) XY, TÝMTO ŤA SLÁVNOSTNE PASUJEM ZA ČITATEĽA A DRŽITEĽA PLATNÉHO ČITATEĽSKÉHO PREUKAZU! (odovzdá preukaz)

2. kolegyňa: naviguje deti pri podpisovaní a na pamiatku dáva cukrík, príp. malý darček /rozvrh hodín, záložka a pod.)

Nakoniec sa spolu odfotíme a odovzdaním prihlášok pre rodičov stretnutie ukončíme so želaním mnohých ďalších návštev knižnice.

O láske ku klamstvu a iné láskavé rozprávky (zážitkové čítanie)

Mgr. Elena Rusiňáková, Knižnica P.O.Hviezdoslava, Prešov

(3. miesto v prehliadke)

Braňo Jobus, Láskavé rozprávky

Príbeh: Láska ku klamstvu

Pomôcky: Priestor, kde by sa deti pohodlne usadili (najlepšie koberec na zemi), flipchart, hrubé fixy, látkový panák s ohýbateľnými končatinami a telom (pre dobrú názornosť v životnej veľkosti), lepiace štítky s menami detí z príbehu (Karol, Imriško, Anička, Kristián, Maroš...podľa počtu detí v skupine, s ktorou pracujeme), plyšová hračka alebo penová loptička.

Posadíme sa s deťmi do kruhu na koberec .

Rozhovor č.1:

Deti určite ste už počuli slovo LÁSKA - deti sú zaskočené (zahanbené), väčšina myslí na lásku medzi mužom a ženou, pomocou otázok o domácich zvieratách, plyšových hračkách, rodičoch a súrodencoch im vysvetľujeme, že existujú rôzne druhy lások, (ak vedia uvádzajú príklady - láska k zvieratám, obľúbeným hračkám, súrodencom, rodičom)

Počuli ste už o LÁSKE KU KLAMSTVU? - môžu zareagovať, že áno, ak nie vysvetlíme, že je to vtedy, keď niekto rád klame

Úryvok: str.14 ... V tej dedine klamali všetci... "Môj tato včera zastrelil jeleňa!"

Rozdáme deťom štítky s menami a oni si ich nalepia na viditeľné miesto.

Deti a vy ste už niekedy klamali? - veľmi citlivo kladieme otázky, deti, ktoré nechcu odpovedať nenútime!

Povedzte, ako sa cítite keď klamete, keď ste klamali, alebo keď ste zistili, že vás niekto oklamal? (rozoberáme sprievodné javy: červené uši, búšenie srdca, potenie rúk...)

Aktivita s panákom:

Deti tento panák sa volá PRAVDA. Zahráme si hru. Budeme si vymýšľať a každým klamstvom prekrútime pravdu. Vznikne prekrútený panák PRAVDA.

- klamstvo prekrútilo pravdu, klamstvo je prekrútená pravda

Poznáte iné porekadla o pravde a klamstve?

-na flipchart si pripravíme porekadlá:

LOŽ MÁ KRÁTKE NOHY (ďaleko neutečie) - vysvetľujeme význam, uvádzame príklady

KLAMÁROVI ANI VTEDY NEVERIA, KEĎ PRAVDU HOVORÍ - vysvetľujeme význam, uvádzame príklady

KLAMÁR MUSÍ MAŤ DOBRÚ PAMÄŤ - vysvetľujeme význam, uvádzame príklady

Aktivita:

Zahráme sa hru a zistíme, či by z vás boli dobrí alebo zlí klamári. Prvé z detí povie slovo, druhý zopakuje povedané slovo a pridá ďalšie, a tak sa pokračuje až kým sa niekto nepomýli.

Slová musia spolu dávať význam. (napr. DNES, DNES RÁNO, DNES RÁNO SOM, DNES RÁNO SOM BOL.....)

Deti ako ináč by ste povedali slovo KLAMAŤ?

- na flipchart si pripravíme výrazy: LUHAŤ, VODIŤ ZA NOS, ZAVÁDZAŤ, MÝLIŤ, PLIESŤ, MÁMIŤ, PODVÁDZAŤ,

Skúšame slová použiť vo vetách.

Deti kde všade ste sa s klamstvom stretli?

Deti uvádzajú príklady(reklama v televízii, časopisy, noviny, rodina, škola...) a situácie, ktoré s nimi rozoberáme a snažíme sa z nich vyvodiť ponaučenie - klamať sa nemá!

Počuli ste výraz NEVINNÉ KLAMSTVO?

-vysvetlíme, že je to také klamstvo, ktoré neublíži nikomu

Vtip:

Vyťahuje sa malý Jožko v škole: "Chalani, ja mám doma psa a ten vie klamať!"

"To nie je možné!"

Kamaráti mu neveria a tak Jožko prinesie psa druhý deň do školy: "Tak dávajte pozor! Beni, ako robí mačička?"

"HAF, HAF, HAF!"

Úryvok: str. 16. ...Piatok obed, fajront a dovidenia.... Už je v pohode, ale keď ho odvážali, bol už modrý. ...str. 18. ...A cez prestávku? Každý mal strach zahlásiť nejaký výmysel, strach z toho, že sa to vyplní a boli by pristihnutí pri cigánení. Všetci prišli na to, aké trápne a zbytočné je verejne si vymýšľať a nieto sa tým ešte aj vyvyšovať.

Deti, tá naša pokrútená PRAVDA... Mne sa veľmi nepáči. Čo keby sme ju odkrútili?

Každý z vás si teraz spomenie, akým klamstvom pokrútil PRAVDU, prizná sa, ako to bolo naozaj a PRAVDU napravíme.

Záverčný rozhovor a poučenie o tom, že klamať je zlé:

- lepšie je stále povedať pravdu

- myslieť na to, ako sa cíti človek, keď zistí, že ho klamali,

- a tiež ako sa cíti človek, ktorý klamal a príde sa mu nato.

KLAMAŤ JE ZLÉ!

Rozprávková záhradka Márie Rázusovej Martákovej

Ludmila Hropková, Tatiana Závacká,
Podtatranská knižnica v Poprade

(4. ročník ZŠ so zameraním na knihu: Junácka Pasovačka)

Pomôcky: divadelný paraván, bábka Jurka Jánošíka

Knihovnička: Milé deti, dovoľte, aby som vás privítala v odd. pre deti. Dnes by som vám chcela predstaviť život a tvorbu spisovateľky, s ktorej povedačkami a rečovankami ste sa stretávali už od útleho veku. Teraz, vo 4. ročníku, ste spoznali ďalšiu časť tvorby Márie Rázusovej Martákovej. O nej sa budeme dnes rozprávať. Čítali ste knihu povestí o Jurovi Jánošíkovi Junácka pasovačka?

Juro: Ktože ma to spomína a ruší zo spánku? A kde to vlastne som?

Knihovnička: To nemôže byť pravda, veď Ty vyzeráš presne ako Juro Jánošík!

Juro: Veď aj som Juro Jánošík. Narodil som sa v Terchovej, v roku 1688. Len ešte stále neviem, kde to vlastne som?

Knihovnička: Ani sa nečudujem, že nepoznáš knižnicu, veď pred 300 rokmi poddaní ani nevedeli čítať.

Juro: Knižnica, čo to asi je? O takom čude som jakživ nechyroval!

Knihovnička: Knižnica je ..., ale to nech Ti vysvetlia deti. Veľa z nich sem pravidelne chodievajú... (Deti vysvetľujú).

Juro: Už viem, kde som, teraz ešte keby som tak vedel, prečo som tu?

Knihovnička: Ja asi tuším prečo si sa zobudil práve tu. Keď sme deťom hovorili o nejakom spisovateľovi, vždy nám ho prišli predstaviť hrdinovia jeho kníh, napr. o Kriste Bendovej nám rozprával Jožko Pletko o Danielovi Hevierovi zas Ježko Dežko.

Dnes som začala deťom hovoriť o spisovateľke Márii Rázusovej Martákovej a jedna z jej kníh je práve o Tebe.

Juro: Netáraj, ktože by už o mne, chudobnom zbojníkovi, knižky písal! A ktože je to tá, akože sa volá?

Knihovnička: Mária Rázusová Martáková je známa slovenská spisovateľka. Narodila sa 28. júna 1905 vo Vrbici (dnes časť Liptovského Mikuláša). Vyrastala v chudobnej, mnohodetnej rodine. Bola učiteľkou, ale neskôr ťažko ochorela. Jediným jej potešením ostalo písanie pre deti.

V knihe Povedačky si môžete prečítať aj takúto rečovanku. (úryvok, str. 8 Povedačky)

Knihovnička: Najobľúbenejšou témou autorkiných básní je príroda. Stretneme sa s ňou v knižkách Sedmíkráska, Zlaté zvonky, Jarné vtáča, Od jari do zimy. **(audiokazeta Sedmíkráska, str. 20)**

Juro: Keď som ja bol malý Jurko, rád som počúval rozprávky.

Knihovnička: Aj Mária Rázusová Martáková si veľmi obľúbila rozprávky. Najprv písala vlastné. Keď videla, že deti nezaujali, začala podávať rozprávky známe z kníh zberateľa Pavla Dobšínskeho. Vydala ich v knihách Prvý a druhý venček. Rozprávku o Ružovej Aničke ste mohli vidieť aj na televíznej obrazovke. **(videokazeta ukážka z rozprávky)**

Juro: Na začiatku si vravela, že pani spisovateľka napísala aj knižku o mne.

Knihovnička: To je pravda. Najskôr

napísala iba tri príbehy, pod názvom Rozprávky o Jánošíkovi. Neskôr zbierku príbehov rozšírila a vydala pod názvom Junácka pasovačka.

Juro: Ale odkiaľ by vedela o mojich činoch ? A ako to , že ľudia na mňa už dávno nezabudli? Ved' už mám 313 rokov a o svojich skutkoch som nikomu nehovoril!

Knihovnička: Ale ľudia si o tebe hovorili a rozprávali príbehy o твоjich skutkoch z pokolenia na pokolenie. Dozvedeli sa aj o slávnej liptovskej porade. Tuto ľa, si to môžeš prečítať.

Juro: (úryvok, Junácka pasovačka, str. 53)

Knihovnička: V povestiach ostal Jánošík pre celé generácie Slovákov hrdinom, ochrancom poddaného ľudu, pomstiteľom neprávosti a krívd.

Juro: Dobre, že to tá spisovateľka zapísala, lebo ja som už veru na všeličo zabudol.

Knihovnička: To je ale smola! A ja som sa spoliehala, že deťom porozprávaš, aké hrdinské skutky si so svojou družinou vykonal! Zabudol si vari aj na 3 čarovné dary?

Juro: Niečo sa mi tuším marí. Nejaká žena mi darovala valašku, ale tú som si dnes nechal doma! Nepatrí sa na návštevu s valaškou chodiť!

Knihovnička: Ach, Jurko, Jurko, veru je tá tvoja hlava naozaj deravá! Nedostal si predsa jeden, ale tri dary! Nedala ti ich len taká, obyčajná žena, ale tri víly! Deti, pripomeniete Jurkovi, akými darmi ho obdarovali biela, ružová a belasá víla? (*deti odpovedajú*)

Juro: Už si začínam spomínať. Dary mi dali za to, že som s nimi tancoval do samého rána.

Knihovnička: Hneď potom si sa vybral do lesa, kde si stretol hôrných chlapcov. S ich kapitánom si tri dni zápasil.

Juro: Mocný chlap to bol! Ja som však mocnejší! Ilčík, či Vdovčík, alebo tak dáko sa menoval?!

Knihovnička: No, nevolal sa Rajnoha? Môžem Ti to aj dokázať. Ved' si o ňom prečítaj aj sám!

Juro: (úryvok, Junácka pasovačka, str. 27)

Knihovnička: Vedel by si nám Jurko povedať, kam sa zbojníci schovávali v zime? A ako vlastne ste si v zbojníckej družine rozumeli? Ako fungovala?

Juro: Na čele zbojníckej družiny stál kapitán. Všetkých členov družiny viazala prísaha vernosti, ak ju niekto porušil, stihol ho krutý trest!

Často sme sa museli sťahovať, aby nás pandúri nevyňuchali a nezlapali. Najhoršie to bolo však v zime! Vtedy sme sa nechávali najímať do služieb. Aj keď sme sa vtedy rozišli, spojenie medzi sebou sme udržiavali stále.

Knihovnička: Teba zlapali aj vďaka zrade Gajdošíka...

Juro: Veru, veru, zradný Gajdošík! Keby jeho a tej baby, čo mi pod nohy hrachu podsypala nebolo, doteraz by ma panskí drábi po horách a dolinách lapali...!

Knihovnička: Jánošíka zlapali, uväznili, súdili a v roku 1713 v Liptovskom Svätom Mikuláši odsúdili na smrť. O jeho neslávnom konci sa môžete dočítať napr. aj v knihe povestí od **Antona Marca Jánošík, Jánošík...**

Juro: (úryvok, Jánošík, Jánošík..., str. 76-77)

Knihovnička: Páni síce Jánošíka popravili, no v povestiach, piesňach, rozprávkach, či baladách žije dodnes.

Juro: Juj, či som z toho spomínania unavený! Tuším si znovu pôjdem pospať!

Na záver stretnutia si môžeme s deťmi trochu zasúťažiť. Trebárs aj s takýmito úlohami a otázkami: (*nezabudnúť na nejakú odmenu...*)

1. Na dnešnom stretnutí sme sa rozprávali o tvorbe a živote známej slovenskej spisovateľky pre deti. Zapamätali ste si jej meno?

2. Ako fungovala zbojnícka družina? Kam sa zbojníci schovávali v zime?

3. Vymenujte niektoré diela Márie Rázusovej Martákovovej, ktoré ste si zapamätali z dnešného stretnutia alebo ktoré ste už aj prečítali.

4. Doplnovačka: **Hr.jn.h., .h.rč.k, lč.k, J.n.š.k**

Podujatie zorganizovali:

Knižnica P.O.Hviezdoslava, Prešov
Pracovná skupina pre prácu s deťmi a mládežou pri OKS SNK v Martine
Občianske združenie KnihoBrána
Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov v Prešove

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Názov: Zborník z 2. ročníka súťažnej prehliadky knižničných podujatí pre deti
Zostavila: Mgr. Gabriela Futová
Zodpovedná redaktorka: Mgr. Andrea Dohovičová
Vydavateľ: Knižnica P.O.Hviezdoslava
Rok vydania: 2008
Počet strán: 26
Náklad: 50
ISBN 978 - 80 - 88845 - 17 - 1

Knižnica P.O. Hviezdoslava

v Prešove

KnihoBrána
Občianske združenie

ISBN 978 - 80 - 88845 - 17 - 1